
Natya Shastra Chapter 11

नाट्यशास्त्रं अध्यायः 11

Document Information

Text title : naaTyashaastra adhyaaya 11 maNDalavidhaanaM

File name : natya11.itx

Category : nATyashAstra, major_works, bharata

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Transliterated by : Sowmya Krishnapur krsowmya at yahoo.com

Proofread by : Sowmya Krishnapur krsowmya at yahoo.com

Latest update : February 16, 2005

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ ಅಧ್ಯಾಯಃ 11

.. ಶ್ರೀರಸ್ತು ..

ಭರತಮುನಿಪ್ರಣೀತಂ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಅಥ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ .

ಏತಾಶ್ಚಾರ್ಯೋ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಯಥಾವಚ್ಛಸ್ತ್ರಮೋಕ್ಷಣೇ .

ಚಾರೀಸಂಯೋಗಜಾನೀಹ ಮಂಡಲಾನಿ ನಿಬೋಧತ .. 1..

ಅತಿಕ್ರಾಂತಂ ವಿಚಿತ್ರಂ ಚ ತಥಾ ಲಲಿತಸಂಚರಂ .

ಸೂಚೀವಿದ್ಧಂ ದಂಡಪಾದಂ ವಿಹೃತಾಲಾತಕೇ ತಥಾ .. 2..

ವಾಮಬಂಧಂ ಸಲಲಿತಂ ಕ್ರಾಂತಂಚಾಕಾಶಗಾಮಿ ಚ .

ಮಂಡಲಾನಿ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ! ಭೂಮಿಗಾನಿ ನಿಬೋಧತ .. 3..

ಭ್ರಮರಾಸ್ಕಂದಿತೇ ಸ್ಯಾತಾಮಾವರ್ತಂ ಚ ತತಃ ಪರಂ .

ಸಮಾಕ್ರಂದಿತಮಪ್ಯಾಹುರೇಡಕಾಕ್ರೀಡಿತಂ ತಥಾ .. 4..

ಅಡ್ಧಿತಂ ಶಕಟಾಸ್ಯಂ ಚ ತಥಾಽಧ್ಯರ್ಧಕಮೇವ ಚ .

ಪಿಷ್ಪಕುಟ್ಟಂ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ತಥಾ ಚಾಷಗತಂ ಪುನಃ .. 5..

ಏತಾನ್ಯಪಿ ದಶೋಕ್ತಾನಿ ಭೂಮಿಗಾನೀಹ ನಾಮತಃ .

ಆದ್ಯಂ ಪಾದಂ ಚ ಜನಿತಂ ಕೃತ್ವೋದ್ವಾಹಿತಮಾಚರೇತ್ .. 6..

ಅಲಾತಂ ವಾಮಕಂ ಚೈವ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .

ಸೂಚೀವಾಮಂ ಪುನಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .. 7..

ಸೂಚೀಂ ವಾಮಕ್ರಮಂ ದದ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .

ಸೂಚೀವಾಮಂ ಪುನಶ್ಚೈವ ತ್ರಿಕಂ ಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .. 8..

ತಥಾ ದಕ್ಷಿಣಮುದ್ವೃತ್ತಮಲಾತಂಚೈವ ವಾಮಕಂ .

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ಬಾಹ್ಯಭ್ರಮರಕೇಣ ಹಿ .. 9..

ಅತಿಕ್ರಾಂತಂ ಪುನರ್ವಾಮಂ ದಂಡಪಾದಂಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .

ವಿಜ್ಞೇಯಮೇತದ್ ವ್ಯಾಯಾಮೇ ತ್ವತಿಕ್ರಾಂತಂ ತು ಮಂಡಲಂ .. 10..

ಆದ್ಯಂ ತು ಜನಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇನೈವ ಚ ನಿಕುಟ್ಟಕಂ .

ಆಸ್ವಂದಿತಂ ತು ವಾಮೇನ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .. 11..

ವಾಮಂ ಸೂಚೀಪದಂ ದದ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಂಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .

ಭುಜಂಗತ್ರಾಸಿತಂ ವಾಮಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .. 12..
 ಉದ್ವೃತ್ತಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಚೈವಾಸಲಾತಂ ಚೈವಾತ್ರ ವಾಮಕಂ .
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಪುನಃ ಸವ್ಯಂ ಸೂಚೀವಾಮಕ್ರಮಂ ತಥಾ .. 13..
 ವಿಕ್ಷೇಪೋ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ ಸ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .
 ಬಾಹ್ಯಭ್ರಮರಕಂ ಚೈವ ವಿಕ್ಷೇಪಂ ಚೈವ ಯೋಜಯೇತ್ .. 14..
 ವಿಜ್ಞೇಯಮೇತದ್ವ್ಯಾಯಾಮೇ ವಿಚಿತ್ರಂ ನಾಮ ಮಂಡಲಂ .
 ಕೃತ್ವೋರ್ಧ್ವಜಾನುಚರಣಮಾದ್ಯಂ ಸೂಚೀಂ ಪ್ರಯೋಜಯೇತ್ .. 15..
 ಅಪಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮ ಆದ್ಯಃ ಪಾರ್ಶ್ವಗತೋ ಭವೇತ್ .
 ವಾಮಸೂಚೀಂ ಪುನರ್ದದ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಂಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .. 16..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯಮತಿಕ್ರಾಂತಂಚ ವಾಮಕಂ .
 ಸೂಚೀವಾಮಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಪಕ್ರಾಂತಶ್ಚ ವಾಮಕಂ .. 17..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .
 ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಬಾಹ್ಯಭ್ರಮಣಕೇನ ಹಿ .. 18..
 ಏಷ ಚಾರೀಪ್ರಯೋಗಸ್ತು ಕಾರ್ಯೋ ಲಲಿತಸಂಚರೈಃ .
 ಸೂಚೀವಾಮಪದಂ ದದ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಂಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .. 19..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಃ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯೋ ವಾಮೋಽತಿಕ್ರಾಂತ ಏವ ಚ .
 ಸೂಚೀಮಾದ್ಯಂ ಪುನರ್ದದ್ಯಾದತಿಕ್ರಾಂತಂಚ ವಾಮಕಂ .. 20..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯಂ ಸೂಚೀವಿದ್ಧೇ ತು ಮಂಡಲೇ .
 ಆದ್ಯಸ್ತು ಜನಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ ಚ ದಂಡಕ್ರಮೋ ಭವೇತ್ .. 21..
 ವಾಮಸೂಚೀಂ ಪುನರ್ದದ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಂಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .
 ಉದ್ವೃತ್ತೋ ದಕ್ಷಿಣಶ್ಚ ಸ್ಯಾದಲಾತಶ್ಚೈವ ವಾಮಕಃ .. 22..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಃ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯೋ ಭುಜಂಗತ್ರಾಸಿತಸ್ತಥಾ .
 ಅತಿಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮೋ ದಂಡಪಾದಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .. 23..
 ವಾಮಸೂಚೀತ್ರಿಕಾವರ್ತೋ ದಂಡಪಾದೇ ತು ಮಂಡಲೇ .
 ಆದ್ಯಂ ತು ಜನಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇನೈವ ಚ ನಿಕುಟ್ಟಕಂ .. 24..
 ಆಸ್ವಂದಿತಂ ಚ ವಾಮೇನ ಹ್ಯುದ್ವೃತ್ತಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಚ .
 ಅಲಾತಂ ವಾಮಕಂ ಪಾದಂ ಸೂಚೀಂ ದದ್ಯಾತ್ಪು ದಕ್ಷಿಣಂ .. 25..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮ ಆಕ್ಷಿಪ್ತೋ ದಕ್ಷಿಣಸ್ತಥಾ .
 ಸಮಾವರ್ತ್ಯ ತ್ರಿಕಂ ಚೈವ ದಂಡಪಾದಂ ಪ್ರಸಾರಯೇತ್ .. 26..
 ಸೂಚೀವಾಮಪದಂ ದದ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಕಂ ತು ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .
 ಭುಜಂಗತ್ರಾಸಿತಶ್ಚಾದ್ಯೋ ವಾಮೋಽತಿಕ್ರಾಂತ ಏವ ಚ .. 27..
 ಏಷ ಚಾರೀಪ್ರಯೋಗಸ್ತು ವಿಹೃತೇ ಮಂಡಲೇ ಭವೇತ್ .

ಸೂಚೀಮಾದ್ಯಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .. 28..
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಸ್ತಶ್ಚಾನ್ಯೋಽಪ್ಯಲಾತಶ್ಚೈವ ವಾಮಕಃ .
 ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಚಾರೀಭಿರೇತಾಭಿಃ ಪರ್ಯಾಯೇಣಾಥ ಮಂಡಲಂ .. 29..
 ಷಟ್ಸಂಖ್ಯಂ ಸಪ್ತಸಂಖ್ಯಂ ಚ ಲಲಿತೈಃ ಪಾದವಿಕ್ರಮೈಃ .
 ಅಧಿಕುರ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .. 30..
 ಅಪಕ್ರಂತಃ ಪುನಶ್ಚಾನ್ಯೋ ವಾಮೋಽತಿಕ್ರಾಂತ ಏವ ಚ .
 ಪಾದಭ್ರಮರಕಶ್ಚ ಸ್ಯಾದಲಾತೇ ಖಲು ಮಂಡಲೇ .. 31..
 ಸೂಚೀಮಾದ್ಯಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .
 ಆನ್ಯೋ ದಂಡಕ್ರಮಶ್ಚೈವ ಸೂಚೀಪಾದಸ್ತು ವಾಮಕಃ .. 32..
 ಕಾರ್ಯಸ್ತಿಕವಿವರ್ತಶ್ಚ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .
 ಆಕ್ಷಿಪ್ತಂ ವಾಮಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ದಂಡಪಾರ್ಶ್ವಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .. 33..
 ಉರುದ್ವೃತ್ತಂ ಚ ತೇನೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ತು .
 ಸೂಚೀವಾಮಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರಿಕಂ ಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .. 34..
 ಅಲಾತಶ್ಚ ಭವೇದ್ವಾಮಃ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .
 ಅತಿಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮೋ ವಾಮಬಂಧೇ ತು ಮಂಡಲೇ .. 35..
 ಸೂಚೀಮಾದ್ಯಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಃ ಪುನಶ್ಚಾನ್ಯೋ ಭುಜಂಗತ್ಸಾಸಿತಃ ಸ ಚ .. 36..
 ಅತಿಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮ ಆಕ್ಷಿಪ್ತೋ ದಕ್ಷಿಣಸ್ತಥಾ .
 ಅತಿಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮ ಉರುದ್ವೃತ್ತಸ್ತಥೈವ ಚ .. 37..
 ಅಲಾತಶ್ಚ ಪುನರ್ವಾಮಃ ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .
 ಸೂಚೀವಾಮಂ ಪುನರ್ದದ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣಃ .. 38..
 ಅತಿಕ್ರಾಂತಃ ಪುನರ್ವಾಮಃ ಕಾರ್ಯೋ ಲಲಿತಸಂಜ್ಞಕಃ .
 ಏಷ ಪಾದಪ್ರಸಾರಸ್ತು ಲಲಿತೇ ಮಂಡಲೇ ಭವೇತ್ .. 39..
 ಸೂಚೀವಾಮಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಪಕ್ರಾಂತಶ್ಚ ವಾಮಕಂ .
 ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಾಂತಂ ಪುನಶ್ಚಾನ್ಯೋ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವಕ್ರಮಂ ತಥಾ .. 40..
 ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಚಾರೀಭಿರೇತಾಭಿಃ ಪರ್ಯಾಯೇಣಾಥ ಮಂಡಲಂ .
 ವಾಮಸೂಚೀಂ ತತೋ ದದ್ಯಾದಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣಂ .. 41..
 ಸ್ವಭಾವಗಮನೇ ಹ್ಯೇತನ್ಮಂಡಲಂ ಸಂವಿಧೀಯತೇ .
 ಕ್ರಾಂತಮೇತತ್ತು ವಿಜ್ಞೇಯಂ ನಾಮತೋ ನಾಟ್ಯಯೋಕ್ತಭಿಃ .. 42..
 ಏತಾನ್ಯಾಕಾಶಗಾಮೀನಿ ಜ್ಞೇಯಾನ್ಯೇವಂ ದಶೈವ ತು .
 ಅತಃ ಪರಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭೌಮಾನಾಮಿಹ ಲಕ್ಷಣಂ .. 43..
 ಆದ್ಯಸ್ತು ಜನಿತಃ ಕಾರ್ಯೋ ವಾಮಶ್ಚಾಸ್ವಂದಿತೋ ಭವೇತ್ .

ಶಕಟಾಸ್ಯಃ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯೋ ವಾಮಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಸಾರಿತಃ .. 44..
 ಆದ್ಯೋ ಭ್ರಮರಕಃ ಕಾರ್ಯಸ್ತ್ರೀಕಂ ಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .
 ಆಸ್ಕಂದಿತಃ ಪುನರ್ವಾಮಃ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .. 45..
 ವಾಮಃ ಪೃಷ್ಠಾಪಸರ್ಪೀ ಚ ದದ್ಯಾದ್ ಭ್ರಮರಕಂ ತಥಾ .
 ಸ ಏವಾಸ್ಕಂದಿತಃ ಕಾರ್ಯಸ್ತ್ರೀತದ್ ಭ್ರಮರಮಂಡಲಂ .. 46..
 ಆದ್ಯೋ ಭ್ರಮರಕಃ ಕಾರ್ಯೋ ವಾಮಶ್ಚೈವಾಡ್ವಿತೋ ಭವೇತ್ .
 ಕಾರ್ಯಸ್ತ್ರೀಕವಿವರ್ತಶ್ಚ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .. 47..
 ಉರುದ್ವೈತ್ತಃ ಸ ಏವ ಸ್ಯಾದ್ವಾಮಶ್ಚೈವಾಪಸರ್ಪಿತಃ .
 ಕಾರ್ಯಸ್ತ್ರೀಕವಿವರ್ತಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ ಸ್ಕಂದಿತೋ ಭವೇತ್ .. 48..
 ಶಕಟಾಸ್ಯೋ ಭವೇದ್ವಾಮಸ್ತದೇವಾಸ್ಪೋಟನಂ ಭವೇತ್ .
 ಏತದಾಸ್ಕಂದಿತಂ ನಾಮ ವ್ಯಾಯಾಮೇ ಯುದ್ಧಮಂಡಲಂ .. 49..
 ಆದ್ಯಸ್ತು ಜನಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಮಶ್ಚೈವ ನಿಕುಟ್ಟಕಂ .
 ಶಕಟಾಸ್ಯಃ ಪುನಶ್ಚಾದ್ಯ ಉರುದ್ವೈತ್ತಃ ಸ ಏವ ತು .. 50..
 ಪೃಷ್ಠಾಪಸರ್ಪೀ ವಾಮಶ್ಚ ಸ ಚ ಚಾಷಗತಿರ್ಭವೇತ್ .
 ಆಸ್ಕಂದಿತಃ ಪುನರ್ದಕ್ಷಃ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ವಾಮಕಃ .. 51..
 ಆದ್ಯೋ ಭ್ರಮರಶ್ಚೈವ ತ್ರಿಕಂ ಚ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ .
 ಪೃಷ್ಠಾಪಸರ್ಪೀ ವಾಮಶ್ಚೈತ್ಯಾವರ್ತಂ ಮಂಡಲಂ ಭವೇತ್ .. 52..
 ಸಮಪಾದಂ ಬುಧಃ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಾನಂ ಹಸ್ತಾ ಪ್ರಸಾರಯೇತ್ .
 ನಿರಂತರಾವೂರ್ಧ್ವತಲಾವಾವೇಷ್ಟೋದ್ದೇಷ್ಟ್ಯ ಚೈವ ಹಿ .. 53..
 ಕಟೀತಟೀ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚಾದ್ಯಮಾವರ್ತಯೇತ್ ಕ್ರಮಾತ್ .
 ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಪುನರ್ವಾಮಮಾವರ್ತೇನ ಪ್ರಸಾರಯೇತ್ .. 54..
 ಚಾರಯಾ ಚಾನಯಾ ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಪರ್ಯಾಯೇಣಾಥ ಮಂಡಲಂ .
 ಸಮೋತ್ತರಿತಮೇತತ್ತು ಕಾರ್ಯಂ ವ್ಯಾಯಾಮಮಂಡಲಂ .. 55..
 ಪಾದೈಸ್ತು ಭೂಮಿಸಂಯುಕ್ತೈಃ ಸೂಚೀವಿದ್ಧೈಸ್ತಥೈವ ಚ .
 ಏತಕಾಕ್ರೀಡಿತೈಶ್ಚೈವ ತೂರ್ಣೈಸ್ತ್ರೀಕವಿವರ್ತಿತೈಃ .. 56..
 ಸೂಚೀವಿದ್ಧಾಪವಿದ್ಧೈಶ್ಚ ಕ್ರಮೇಣಾವೃತ್ಯ ಮಂಡಲಂ .
 ಏತಕಾಕ್ರೀಡಿತಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಖಂಡಮಂಡಲಸಂಜ್ಞಿತಂ .. 57..
 ಸವ್ಯಮುದ್ಧುಟ್ಟಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇನೈವಾವರ್ತಮಾಚರೇತ್ .
 ತೇನೈವಾಸ್ಕಂದಿತಃ ಕಾರ್ಯಃ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ವಾಮಕಃ .. 58..
 ಆದ್ಯಃ ಪೃಷ್ಠಾಪಸರ್ಪೀ ಚ ಸ ಚ ಚಾಷಗತಿರ್ಭವೇತ್ .
 ಅಡ್ವಿತಶ್ಚ ಪುನರ್ವಾಮ ಆದ್ಯಶ್ಚೈವಾಪಸರ್ಪಿತಃ .. 59..

ವಾಮೋ ಭ್ರಮರಕಃ ಕಾರ್ಯ ಆದ್ಯ ಆಸ್ಕಂದಿತೋ ಭವೇತ್ .
ತೇನೈವಾಸ್ಪೋಟನಂ ಕುರ್ಯಾದೇತದಡ್ಡಿತ್ತಮಂಡಲಂ .. 60..
ಆದ್ಯಂ ತು ಜನಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇನೈವ ಚ ನಿಕುಟ್ಟಕಂ .
ಸ ಏವ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ವಾಮಶ್ಚಾಸ್ಕಂದಿತೋ ಭವೇತ್ .. 61..
ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಶಕಟಾಸ್ಯಂ ತು ವ್ಯಾಯಾಮೇ ಯುದ್ಧಮಂಡಲಂ .
ಪಾದೈಶ್ಚ ಶಕಟಾಸ್ಯಸ್ಥೈಃ ಪರ್ಯಾಯೇಣಾಥ ಮಂಡಲಂ .. 62..
ಆದ್ಯಸ್ತು ಜನಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ ಏವಾಸ್ಕಂದಿತೋ ಭವೇತ್ .
ಅಪಸರ್ಪೀ ಪುನರ್ವಾಮಃ ಶಕಟಾಸ್ಯಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಃ .. 63..
ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಚಾರೀಭಿರೇತಾಭಿಃ ಪರ್ಯಾಯೇಣಾಥ ಮಂಡಲಂ .
ಅಧ್ಯರ್ಥಮೇತದ್ವಿಜ್ಞೇಯಂ ನಿಯುದ್ಧೇ ಚಾಪಿ ಮಂಡಲಂ .. 64..
ಸೂಚೇಮಾದ್ಯಕ್ರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಹ್ಯಪಕ್ರಾಂತಂ ಚ ವಾಮಕಂ .
ಭುಜಂಗತ್ರಾಸಿತಶ್ಚಾದ್ಯ ಏವಮೇವ ತು ವಾಮಕಃ .. 65..
ಭುಜಂಗತ್ರಾಸಿತೈರ್ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಪಾದೈರಪಿ ಚ ಮಂಡಲಂ .
ಪಿಷ್ಟಕುಟ್ಟಂ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಚಾರೀಭಿರ್ಮಂಡಲಂ ಬುದ್ಧೈಃ .. 66..
ಸರ್ವೈಶ್ಚಾಷಗತ್ರೈಃ ಪಾದೈಃ ಪರಿಭ್ರಾಮ್ಯ ತು ಮಂಡಲಂ .
ಏತಚ್ಚಾಷಗತಂ ವಿದ್ಯಾನ್ನಿಯುದ್ಧೇ ಚಾಪಿ ಮಂಡಲಂ .. 67..
ನಾನಾಚಾರೀಸಮುತ್ಥಾನಿ ಮಂಡಲಾನಿ ಸಮಾಸತಃ .
ಉಕ್ತಾನ್ಯತಃ ಪರಂ ಚೈವ ಸಮಚಾರೀಣಿ ಯೋಜಯೇತ್ .. 68..
ಸಮಚಾರೀಪ್ರಯೋಗೋ ಯಸ್ತತ್ಸಮಂ ನಾಮ ಮಂಡಲಂ .
ಆಚಾರ್ಯಬುದ್ಧ್ಯಾ ತಾನೀಹ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಪ್ರಯೋಕ್ತೃಭಿಃ .. 69..
ಏತಾನಿ ಖಂಡಾನಿ ಸಮಂಡಲಾನಿ ಯುದ್ಧೇ ನಿಯುದ್ಧೇ ಚ ಪರಿಕ್ರಮೇ ಚ .
ಲೀಲಾಂಗಮಾಧುರ್ಯಪುರಸ್ಕೃತಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ವಾದ್ಯಾನುಗತಾನಿ ತಜ್ಜಿಜ್ಞಾಃ ..
70..
ಇತಿ ಭರತೀಯೇ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೇ ಮಂಡಲವಿಧಾನಂ ನಾಮ
ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ .

Encoded by Sowmya Krishnapur krsowmya@yahoo at com

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

